

de skete Forbedringer. Jeg har tidligere gjort mig til Talsmand herfor, men det er ikke lykkedes mig. Nu, efter at Regeringen har anerkendt dette Princip, haaber jeg, det skal lykkes os til næste Aar at gennemføre i det af mig nævnte Lovforslag den samme Tanke, som foreslaas her.

Ogsaa jeg skal med disse faa Bemærkninger føje min Anbefaling til, at dette Lovforslag nyder hurtig Fremme.

Berntsen: Som Medlem af Direktionen for en af de Kreditforeninger, hvis Laane- og Taksationsgrænse dette Lovforslag tilsigter at forhøje til henholdsvis 5,000 og 10,000 Kr., skal jeg bringe den højtærede Minister min Tak for den Beredvillighed, hvormed han har imødekommet vedkommende Kreditforeningers Ønsker. Det ærede Medlem, der talte først, behøver altsaa ikke at appellere til min Velvillie angaaende det foreliggende Lovforslag, da jeg har været med til at rejse dette Spørgsmaal. Lovforslaget er foranlediget ved, at man baade paa Generalforsamlingen for Østifternes Husmandskreditforening og for den jyske Husmandskreditforening har udtalt enstemmigt Ønske om at maatte komme til en Laanegrænse af 5,000 og en Taksationsgrænse af 10,000 Kr. Jeg paaskønner i høj Grad, at den højtærede Minister saa hurtigt og velvilligt har imødekommet Foreningernes enstemmige Ønske, og jeg glæder mig over at høre den almindelige Tilslutning fra alle Gruppernes Side overfor det foreliggende Lovforslag.

Det var under megen Modstand, at disse Kreditforeninger blev dannede i 1880. Man frygtede særlig for den med disse Foreningers Stiftelse forbundne Statsgaranti, og havde vi ikke haft en saa værdifuld Støtte, som vi den Gang havde i daværende Indenrigsminister Skeel, vilde det have været vanskeligt at overvinde den Modstand, der rejstes fra flere Sider. Nu har Tiden vist, at de Farer, man frygtede for med Hensyn til disse Foreninger, have været aldeles ugrundede. Statsgarantien har jo ikke været generende for Staten. Det har vist sig, at disse to Foreninger have været godt administrerede. I de 28 Aar, der ere gaaede, siden disse Foreninger traadte i Kraft, have de Husmænd, der ere interesserede i Foreningerne, vist sig at være gode Betalere. Det er jo forholdsvis meget faa Renterestancer, der have været hvert Aar, navnlig for Østifternes Husmandskreditforenings Vedkommende, og de overtagne Panters Antal er jo ganske

lille, saa de Tab, disse Foreninger have lidt i de henrundne 28 Aar, ere jo ikke af nogen videre Betydning. Foreningerne have deres Reservefond i Orden. Deres Fremgang er jævn og naturlig. I den jyske Husmandskreditforening er der i de 28 Aar ydet Laan til ca. 72,800, og i Østifternes til ca. 30,000 Medlemmer, og de Laan, der ere ydede til disse ca. 30,000 Medlemmer, udgøre ca. 145 Mill. Kr., som altsaa ere fordelte i mindre Summer til disse ca. 100,000 Husmænd og dermed lige-stillede. Det er utvivlsomt, at disse Foreninger have haft overordentlig Betydning for det mindre Landbrugs Udvikling. Det er ikke blot Jorden, men ogsaa Bygningerne, som ere blevne forbedrede ved Hjælp af de Midler, disse Folk saaledes ere komne i Besiddelse af paa en billig Maade.

Naar den ærede første Taler spurgte, hvorfor jeg, da jeg i 1904 fremlagde Forslag om at forhøje Laane- og Taksationsgrænsen, ikke gik til de Summer, der her bringes i Forslag, var det simpelt hen af den Grund, at jeg mente, det var det rigtigste at tage smaa Skridt ad Gangen. Vi begyndte med at sætte Taksationsgrænsen til 4,000, forhøjede den senere til 6,000; i 1904 til 8,000, og nu foreslaas den sat til 10,000 Kr. Det forekommer mig, at en saadan jævn gradvis Udvikling har været sund og naturlig, og at der heller ikke er noget at indvende mod det foreliggende Forslag.

Det ærede Medlem for Skanderborg Amts 5te Valgkreds (Jacob Christensen) bemærkede, at den jyske Husmandskreditforening var undergIVEN fuldstændigt Selvstyre. Det glæder mig at kunne meddele, at det gælder begge Foreninger. I den Henseende staa vi lige, men naar den jyske Husmandskreditforening har formaaet at give langt flere Udlaan end Østifternes Kreditforening, ligger det i forskellige Forhold. Hele den store Opdyrkning af Jyllands Hede har bevirket, at langt flere derovre have trængt til at faa Laan i denne Forening, end Tilfældet har været paa Øerne, hvor man endvidere har haft de store Sparekasser, den sjællandske Bondestands Sparekasse, og en lignende fynsk Landbosparekasse, som med stor Beredvillighed have imødekommet Husmændenes Krav om Laan. — Men for øvrigt er det mærkeligt, at der er enkelte Steder paa Øerne, hvor man endnu ikke har faaet Øjet op for Husmandskreditforeningens Betydning. Jeg kan f. Eks. nævne Øerne Lange-land og Ærø; de staa saagodt som helt udenfor den Bevægelse, og jeg maa jo antage,